

KANTONALNI SUD U BIHAĆU

BROJ: K-7/97-RZ

DANA: 27.05.1997. godine

Presudom Vrhovnog suda F BiH broj KŽ-373/97 od 13.01.1998.

godine odbijene žalbe Rizvić Zuhdije i KT-a.

Rješenjem Kantonalnog suda u Bihaću broj Kv-57/02 od 07.05.1997.

godine dopušteno ponavljanje krivičnog postupka protiv osuđenog Rizvić Zuhdije i određen novi glavni pretres.

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 005510 11 K od 28.06.2011. godine pravosnažna presuda broj K-7/97-RZ od 27.05.

1997. godine stavljena van snage u odnosu na osuđenog Odobašić Mustafu.

U IME NARODA!

Kantonalni sud u Bihaću u vijeću sastavljenom od sudija Osmana Hadžića kao predsjednika vijeća i sudije ovog suda Nisvete Gluhalić i sudija porotnika, Šekerić Safeta, Muslić Mustafe i Mašić Ahmeta kao članova vijeća, sa zapisničarem Šušnjar Fadilom, u krivičnom predmetu protiv optuženog Rizvić Zuhdije, Golubović Esada i Odobašić Mustafe, svi iz V.K., zbog krivičnog djela - Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz čl. 144. preuzetog KZ-a, po optužnici tužilaštva br. Kt: 314/95 od 21.02.1996. godine, nakon održanog usmenog, glavnog i javnog pretresa, u prisustvu optuženog Rizvić Zuhdije i njegovog branioca advokata Nazifa Cerića iz Bihaća i u odsustvu Golubović Esada i Odobašić Mustafe, kojima je u ovoj krivičnoj stvari suđeno u odsustvu, ali u prisustvu njihovog branioca postavljenog po službenoj dužnosti advokata Adema Osmanovića iz Bihaća, donio je dana 27.05.1997.godine i istog dana javno objavio slijedeću:

P R E S U D U

1. OPTUŽENI RIZVIĆ ZUHDIJA zv. "Zuhdo" sin R. i A.O., rođen 16.09.1969.godine u selu P. Općina V. K., ... državljanin ..., oženjen, otac troje djece, pismen sa završenom OŠ, vojsku služio, vodi se u vojnoj evidenciji pri Općini V. K., nalazi se u pritvoru.

2. OPTUŽENI ODOBAŠIĆ MUSTAFA zv. „Rifetov“ sin R., rođen 26.05.1972. godine u selu Š. Općina V. K., trenutno se nalazi van teritorije R BiH,

K r i v i s u:

Što su:

Kao pripadnici snaga tzv. "AP-ZB", dana 26.05.1995.godine u mjestu P.1 Općina V.K. nakon zarobljavanja pripadnika 5. Korpusa A R BiH M. I., kršeći pravila Međunarodnog prava iz čl. 3 . st. 1 . t. 1 . – a i čl. 13 . Ženevske konvencije o ratnim zarobljenicima iz 1949.godine, i to tako što je optuženi Odobašić fizički zlostavljao M. tukući ga šakama po glavi i kocem po leđima, tjerajući ga pri tom da jede amblem A R BiH, a kada se ovaj u nastojanju da izbjegne daljnje fizičko zlostavljanje dao u bijeg, optuženi Odobašić naredio je optuženom Rizviću da ubije M., što je ovaj i učinio, ispalivši u M. jedan metak u predjelu srca i to kada je ovaj ranjen bespomoćno ležao, od koje povrede je M. i podlegao na licu mjesta.

2. OPTUŽENI ODOBAŠIĆ MUSTAFA zv. "Rifetov", sam

Što je:

Dana, 18. marta 1995.godine u mjestu P.2 Općina V. K. kao pripadnik V. J. "Golubovi" tzv. vojske "NO-AP-ZB" kršeći pravila Međunarodnog prava iz čl. 3. st. 1. t. 1. - a. i čl. 13. Ženevske konvencije o ratnim zarobljenicima iz 1949.godine nakon zarobljavanja S. R., pripadnika 5. Korpusa A R BiH, istog više puta udario kundakom AP po raznim dijelovima tijela, a zatim u istog ispalio više hitaca od kojih povreda je S. R. podlegao na licu mjesta.

Čime su počinili krivično djelo - Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz čl. 144. preuzetog KZ-a.

S toga ih sud na osnovu istog zakonskog propisa i uz primjenu odredbe čl. 33. i 41. preuzetog KZ-a,

O S U Đ U J E

OPTUŽENOG RIZVIĆ ZUHDIJU NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 12 /DVANAEST/ GODINA.

OPTUŽENOG ODOBAŠIĆ MUSTAFU NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 15 /PETNAEST/ GODINA.

Optuženom Rizvić Zuhdiji po čl. 50. st. 1. preuzetog KZ-a u izrečenu kaznu zatvora uračunava se vrijeme koje provede u pritvoru počev od 24.08.1995.godine, pa na dalje.

Po čl. 108. st. 2. ZKP-a, oštećena M. Z. sa odštetnim zahtjevom, upućuje se na građansku parnicu.

Po čl. 98. st. 4. ZKP-a, troškovi krivičnog postupka padaju na teret sredstava suda.

3. OPTUŽENI GOLUBOVIĆ ESAD zv. "Golub" sin M. i B. rođene H. rođen 06.05.1964. godine u T. S. Općina V. K., sada se nalazi van teritorije R BiH.

U smislu odredbe čl. 350. t. 3. ZKP-a,

OSLOBAĐA SE OPTUŽBE

Da je:

Dana, 26. maja 1995.godine u mjestu P.1 Općina V. K., kao komandir V. J. tzv. "Golubovi" u sastavu tzv. "Vojske NO-AP-ZB" nakon zarobljavanja pripadnika 5. Korpusa A R BiH M. I. kršeći pravila Međunarodnog prava iz čl. 3. st. 1. t. 1. - a. i čl. 13. Ženevske

konvencije o ratnim zarobljenicima iz 1949. god. učestvovao u fizičkom zlostavljanju navedenog zarobljenika, a koje zlostavljanje se očitovalo u udaranju zarobljenika šakama po glavi i kocem po leđima, a kada se ovaj, u nastojanju da izbjegne fizičko zlostavljanje, dao u bijeg, pripućao za istim nanijevši mu pri tom više ustrelnih i prostrelnih rana po tijelu.

Čime bi počinio krivično djelo - Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz čl. 144. preuzetog KZ-a.

O b r a z l o ž e n j e

Kantonalno tužilaštvo Bihać zastupalo je optužnicu br. Kt-314/95 od 21.02.1996.godine stavljajući na teret optuženima, Rizvić Zuhdiji, Golubović Esadu i Odobašić Mustafi da su počinili krivično djelo - ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz čl. 144. preuzetog KZ-a.

Sve odlučne činjenice na kojima se zasniva ove presuda, utvrđene su izvođenjem dokaza na glavnom pretresu koje je sud cijenio u smislu odredbe čl. 15. ZKP-a.

Optuženi Rizvić Zuhdija u svojoj odbrani iznijetoj u fazi istrage priznaje odlučne činjenice za utvrđenje sopstvene krivične odgovornosti ističući da je kao pripadnik snaga tzv. "AP-ZB" učestvovao u izvršenju borbenog zadatka kada je zarobljen borac 5. Korpusa kada je "Rifetov" udarao štapom po leđima, zbog čega se ovaj dao u bijeg, kojom prilikom se zapućalo za njim, a kada je zarobljenik ranjen bespomoćno ležao, po naređenju "Rifetovog", ubio je zarobljenika i to tako što je ispućao jedan metak u predio srca zarobljeniku, kako izjavi: "Da se ćovjek ne pati". Prilikom neposrednog raspravljanja na glavnom pretresu, optuženi Rizvić odstupa od svoje odbrane pa ističe da nije ubio zarobljenika već da je ispućao pored njega.

Optuženi Rizvić, kao procesni subjekt, shodno važećem propisu, ima mogućnost da se brani kako zna i umije, koju mogućnost je procesno i iskoristio mijenjajući sadržaj svoje odbrane prilikom neposrednog raspravljanja, pa je s toga sud shodno odredbi čl. 15. ZKP-a s jednakom pažnjom ispitao i utvrdio sve pravno relavantne činjenice radi rasvjetljavanja predmetne krivično-pravne stvari, radi čega su pribavljeni i izvedeni dokazi na kojima se zasniva ova, po uvjerenju suda, pravilna i na zakonu zasnovana odluka.

Naime, iz iskaza svjedoka M. S., brata unesrećenog, utvrđuje se da je ovaj svjedok pregledao mrtvo tijelo svoga brata kojom prilikom je ućio posjekotine, ranu na leđima, ulaznu ranu na ustima, nedostatak zuba i jednog uha, slomljen prst i nedostatak burme, kao i da je od M. saznao da su joj E. R. i Ć. H. isprićali da je Rizvić Zuhdija ubio njegovog brata.

Svjedok M. N. svom iskazu objelodanjuje da je vidio optuženog Rizvića kako odlazi do zarobljenika, a zatim ćuje i pucnje, a kada se Rizvić vratio i kada ga je neko od prisutnih upitao da li je ubio zarobljenika, isti je potvrdno odgovorio, kojom prilikom je pokazao i zlatnu burmu. Ovaj svjedok ističe da su iz isprava koje su pronaćene kod zarobljenika, utvrdili da se radi o M. I..

Svjedok M. M. u svom iskazu ističe da je optuženi Rizvić zarobljeniku skinuo zlatnu burmu te da je ispućao u zarobljenika nekoliko metaka u grudni koš, što im je i sam Zuhdija isprićao. Ovaj svjedok je iskazo i to da se sa mjesta gdje je ležao ranjen zarobljenik, zbog

konfiguracije terena, nisu mogle vidjeti njihove starješine - komandiri.

Da je optuženi Rizvić ubio zarobljenika, u svom iskazu ističe i svjedok E. R. ističući da mu je to Zuhdija lično ispričao, a svjedok P. A. u svom iskazu između ostalog ističe da kada je unesrećeni zarobljenik ranjen ležao, po nagovoru "Rifetovog", optuženi Rizvić prišao je unesrećenom i u pravcu ovoga ispalio jedan metak koji, kako ovaj svjedok izjavi, nije pogodio unesrećenog.

Saznanja svjedoka D. E. i M. o odnosnom događaju, posredna su, jer su o događaju saznali iz priče E., koji su im ispričali da je M. ubio Rizvić.

Raspravljajući o objektivnom identitetu činjeničnog dijela optužbe kao i o subjektivnim obilježjima iste koja se odnose na činjenje optuženog Odobašić Mustafe, kome je u ovoj krivičnoj stvari, shodno odredbi čl. 300. st. 3. ZKP-a, osnovano suđeno u odsustvu a ovo zbog toga što su postojali naročito važni razlozi i to kako zbog težine dijela tako i zbog načina izvršenja istog, a isti je nedostižan državnim organima, jer se nalazi u bjekstvu te je s toga na zahtjev ovlaštenog tužioca sud i prihvatio prijedlog za suđenje u odsustvu navedenom optuženiku.

Svjedoci koji su objelodanili aktivnost optuženog Odobašića prilikom zarobljavanja M. su: Č. H. i P. A., a isti su izjavili da je Odobašić fizički zlostavljao M. kada je ovaj zapao u zarobljeništvo tukući ga šakama, oružjem po glavi i tjerajući ga da jede amblem A R BiH.

Raspravljajući o objektivnom dijelu dispozitiva optužnice, koji se odnosi na ubistvo zarobljenika S., sud je proveo dokaz saslušanjem od strane tužilaštva predloženih svjedoka kojima su poznate ove činjenice, pa su tako svjedoci: P. E., S. V. i N. te Č. H. u svojim iskazima objelodanili da je upravo optuženi Odobašić iz AP ubio S. nakon što je ovaj zapao u zarobljeništvo i kada se nalazio u stroju, a svjedok D. Z. u svom iskazu između ostalog ističe i to da je kasnije i vidio mrtvo tijelo S., koje tijelo je vidjela i majka unesrećenog S. Č. koja je izjavila da je na tijelu svoga sina i to na leđima uočila tri manje rane promjera malog prsta na ruci, a sa prednje strane tijela uočila je velike rane promjera 4 do 5 cm sa strganim tkivom.

Kada se svestrano analizira cjelokupno dokazno stanje i sadržaj ovosudnog spisa, a posebno kada se analizira sadržaj iskaza, u ovoj krivičnoj stvari saslušanih svjedoka, onda se nedvojbeno dolazi do zaključka da su optuženi Rizvić i Odobašić kritične zgrade kao pripadnici formacija tzv. "AP-ZB" i u tom svojstvu protivno odredbi čl. 3. st. 1. t. 1. - a. i čl. 13. Ženevske konvencije o ratnim zarobljenicima iz 1949. godine, svjesno voljno i hotimično na, u izreci presude opisan način, zlostavljali i ubili zarobljene i nemoćne pripadnike strane u sukobu, kojih svojstava činjenica i okolnosti su bili svjesni, a ipak su voljno i hotimično preuzeli takvo činjenje koje kako u subjektivnom tako i u objektivnom smislu nose sva bitna obilježja bića krivičnog djela za koje su ovom presudom i oglašeni krivim, pa je s toga njihovo postupanje valjalo okvalifikovati kao postupanje iz direktnog umišljaja kao najjačeg oblika vinosti, za Rizvića valja istaći još i to da je pred sobom prije predozimanja inkriminisane radnje imao ranjenog i nemoćnog, ali ipak živog zarobljenika, čiji život se i štiti blankentnom normom Međunarodnog propisa, a čija blankentnost predstavlja objektivno obilježje bića krivičnog djela za koje je ovom presudom i oglašen krivim.

Prilikom odmjeravanja kazne optuženima, sud je cijenio sve okolnosti koje u smislu odredbe čl. 41. preuzetog KZ-a utiču da kazna bude veća ili manja, s toga je sud prilikom odmjeravanja kazne optuženom Rizviću cijenio njegovu dosadašnju neosuđivanost, zatim da

je oženjen čovjek i otac troje djece, cijenjena je i njegova opća naobrazba jer je lice sa završenom OŠ, a u fazi istrage priznao je odlučno činjenice za utvrđenje sopstvene krivične odgovornosti. Optuženom Odobašiću valjalo je cijeniti činjenicu da je do sada neosuđivan, da je mlad čovjek jer je rođen 1972. godine, a cijenjena je i činjenica da je preduzeo inkriminisanu radnju kako prilikom zarobljavanja M. tako i prilikom lišenja života S.. Sve su ovo činjenice i okolnosti koje je sud cijenio prilikom odmjeravanja kazne Rizviću i Odobašiću pa im je s toga i odmjerena zatvorska kazna za učinjeno krivično djelo i to Rizviću u trajanju od 12 godina, a Odobašiću u trajanju od 15 godina jer je realno očekivati da će se upravo sa odmjerenim kaznama u cijelosti postići svrha kažnjavanja shodno odredbi čl. 33. preuzetog KZ-a.

Po čl. 50. st. 1. preuzetog KZ-a, optuženom Rizviću u izrečenu kaznu zatvora valjalo je uračunati vrijeme koje provede u pritvoru i u svojstvu pritvorenika počev od 24.08.1995.godine kada mu je pritvor i određen, pa na dalje.

Po čl. 108. st. 2. ZKP-a, oštećena M. Z. sa odštetnim zahtjevom upućena je na građansku parnicu, a ovo s toga što je ista kao bračni drug unesrećenog M. pretrpjela nematerijalnu štetu čija satisfkacija se određuje u građanskoj parnici.

Po čl. 98. st. 4. ZKP-a, odlučeno je da troškovi krivičnog postupka padaju na teret sredstava suda, a ovo zbog toga što je optuženi Rizvić lice bez zaposlenja i bez vlastite imovine oženjen je čovjek i otac troje djece, nalazi se u pritvoru, tako da bi eventualnim plaćanjem troškova krivičnog postupka kako on tako i članovi njegovog porodičnog domaćinstva, po uvjerenju ovog suda, bili dovedeni u oskudicu.

Sud je odbio prijedlog branioca da se u ovoj krivičnoj stvari provedu dokazi saslušanjem S. I., H. I. i P. S., a ovo zbog toga što je stanje stvari već provedenim dokazima, dovoljno raspravljeno i u naravi je takvo da je po uvjerenju ovog suda rezultiralo donošenjem ove na zakonu zasnovane i pravilne odluke. Također je odbijen prijedlog branioca da se provede dokaz neuropsihijatrijskim vještačenjem. Naime, uračunljivost kao pravni pojam, po uvjerenju ovog suda nije bila dovedena u pitanje. Ovaj svoj zaključak sud zasniva na slijedećim činjenicama: optuženi Rizvić je u fazi istrage do u detalje opisao svoju aktivnost kritične zgone, medicinske isprave koje je predočio sudu odnose se na vremenski period poslije izvršenja djela, te su s toga kao takve pravno i relevantno u pogledu utvrđivanja vinosti. I konačno optuženi Rizvić nastojao je prikazati da je djelo izvršio pod specifičnim okolnostima tj. da mu je starješina to naredio, kojom prilikom ga je cijelom prilikom držao na nišanu, pa je ovim činom otvorio mogućnost izvršenja djela iz krajnje nužde primarno ili podredno ovu navodnu specifičnu okolnost nastojao je podvesti pod lupu neuropshijatrijskog vještačenja. Međutim, iskaz svjedoka M. M.1 zv. "D.", u to vrijeme pripadnika snaga tzv. "AP-ZB" decidan je, a kada kaže da zbog konfiguracije terena optuženi i nije bio u vidokrugu svojih starješina u vrijeme izvršenja djela, pa se s toga nedvojbeno utvrđuje da nije bilo istovremene neskrivljene opasnosti po optuženog, što dodatno rasvjetljava i anulira navodnu specifičnu okolnost psihičkog stanja optuženog izazvanu od strane starješine, da bi se otvorila mogućnost neuropsihijatrijskom vještačenju.

Optuženi GOLUBOVIĆ ESAD kome je u ovoj krivičnoj stvari suđeno u odsustvu, iz istih razloga koji su se stekli i na strani optuženog Odobašića, u smislu odredbe čl. 350. t. 3. ZKP-a oslobođen je optužbe da je počinio krivično djelo - Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz čl. 144. preuzetog KZ-a, uslijed pomanjkanja dokaza.

Naime, iz cjelokupnog sadržaja ovosudnog spisa, a posebno iz iskaza svih u ovom

postupku saslušanih svjedoka, proizilazi da Golubović nije preduzeo bilo kakvo činjenje koje bi u naravi predstavljalo radnju izvršenja krivičnog djela za koje se tereti on. Radnja izvršenja utuženog krivičnog djela alternativno je određena i očituje se u neposrednoj egzikuciji ili naredbi na postupanje protivno blanketnoj normi Međunarodnog akta, kao objektivnom obilježju bića utuženog krivičnog djela. Optuženi Odošašić i ako je bio starješina jedinice čiji su pojedinci samoinicijativno preduzeli inkriminisane radnje, shodno važećem propisu, ne može biti odgovoran i za samoinicijativne i nepredviđene ekscese drugih makar mu i podređenih lica jer su ovi za svoja takva činjenja kao neposredni egzikutori već preduzeli alternativnu radnju izvršenja za kakvu aktivnost im i slijedi sankcija. Obzirom da iz rezultata dokaznog postupka proizilazi da optuženi Golubović nije preduzeo ni jednu od alternativnih radnji izvršenja utuženog krivičnog djela, s toga je istog i valjalo osloboditi optužbe shodno odredbi čl. 350. t. 3. ZKP-a, jer nije dokazano da je učinio utuženo krivično djelo.

Prijedlog tužilaštva da se optuženima izrekne konfiskacija imovine, odbijen je a ovo s toga što iz javnih isprava upravnog organa - Općinske i geodetske uprave Općine V. K. proizilazi da optuženi nisu zemljišno-knjižni vlasnici nekretnina, pa je s toga ovaj prijedlog valjalo i odbiti.

Slijedom izloženog valjalo je odlučiti kao u izreci ove presude.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od 8 dana Vrhovnom sudu Federacije BiH Sarajevo, a podnosi se putem ovoga suda.

Rok za žalbu optuženom i njegovom braniocu teče od dana prijema presude kome je ista prvo dostavljena.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Hadžić Osman